

ZIDUL

The Wall: A Novel

Copyright © 2019 by Orlando Books Ltd

© 2021 Editura ACT și Politon pentru prezenta ediție românească

Editura ACT și Politon

Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.

Tel: 0723 150 590, e-mail: office@actsipoliton.ro

www.actsipoliton.ro

Traducător: **Romică Lixandru**

Redactor: **Maria Nicula**

Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**

Coperta: **Alexandra Ilie**

Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LANCHESTER, JOHN

Zidul / John Lanchester; trad.: Romică Lixandru. - București: ACT și Politon, 2021

ISBN 978-606-913-863-2

I. Lixandru, Romică (trad.)

821.111

AVERTISMENT: Distribuirea, copierea sau piratarea în orice fel a acestei cărți nu este pedepsită numai prin lege, dar contravine și tuturor normelor și principiilor etice și sănătoase pe care un astfel de titlu le promovează. Ce fel de efect va avea energia pe care vreți să o transmiteți mai departe, dacă aceasta vine prin furt, ilegalitate și lipsă de respect față de autor și față de toți cei care au contribuit la crearea acestei cărți, astfel ca ea să ajungă la dumneavoastră? Împărtășiți cu ceilalți informațiile importante, valorile și lecțiile pe care le-ați aflat din acest material, într-un mod corect și responsabil.

JOHN LANCHESTER

ZIDUL

Traducere din limba engleză

de Romică Lixandru

 ACT și Politon

2021

Partea întâi

ZIDUL

1

ESTE FRIG LA ZID. Este primul lucru pe care ți-l spune toată lumea și primul lucru pe care îl observi când ești trimis acolo și la care te gândești tot timpul cât stai acolo și este lucrul pe care ți-l amintești după ce nu mai ești acolo. Este frig la Zid.

Cauți metafore. Rece ca ardezia, ca diamantul, rece ca luna. Rece ca un sloi de gheață – asta se potrivește perfect. Dar îți dai repede seama că frigul acesta nu seamănă cu o metaforă. Nu seamănă cu nimic. Este pur și simplu o realitate fizică. Mă rog, frigul de felul acesta. Frigul este frig este frig.

Așadar acesta este primul lucru pe care îl observi. Nu seamănă cu vreun alt frig. Frigul despre care vorbim este ceva cu totul dependent de loc, ca o trăsătură fizică permanentă a locului respectiv. Frigul este una dintre proprietățile lui fundamentale; este intrinsec. Așa că te izbește cu toată puterea lui, atunci când ajungi pentru prima dată la Zid, în prima zi de stagi. Știi că trebuie să stai acolo doi ani. Știi că, în linii mari, geografic vorbind, lucrurile sunt la fel peste tot, dar că totul depinde de felul oamenilor alături de care îți vei face datoria la Zid. Știi că nu poți să faci nimic în privința asta. Este înfricoșător, dar, în felul său, este cumva eliberator. Nu există opțiuni – *tot* ce presupune Zidul înseamnă că nu ai de ales.

Ai parte de o perioadă de instrucție, dar nu e mare lucru. Șase săptămâni. În principal, se concentrează pe cum ții arma, cum o cureți, cum o întreții și cum tragi. În ordinea asta. Ceva instrucție fizică, dar nu cine știe ce; ești antrenat să faci față alarmelor care te trezesc în toiul nopții, somnului întrerupt, episoadelor de panică bruscă, ordinelor care se schimbă pe nepusă masă, testelor de disciplină la care ești supus înainte cu mult de ivirea zorilor. În timp ce ți se bagă cu forța în cap ideea că disciplina bate curajul. Într-o luptă, câștigă cei care fac ce li se ordonă să facă. Nu e cum vezi prin filme. Nu fiți curajoși, faceți ce vi s-a spus. Asta ar fi tot. Restul instrucției se desfășoară la Zid. Ești instruit de Apărătorii care se află acolo de mai mult timp decât tine. Apoi, la rândul tău, îi vei instrui pe Apărătorii care vor veni după tine. Așadar acestea sunt lucrurile pe care le poți face când ajungi la Zid: să te trezești în toiul nopții și să-ți întreții arma.

De obicei, ajungi după căderea nopții. Nu știi de ce, dar așa se procedează. Ai avut o zi lungă până să ajungi: mers pe jos, autobuz, tren, un al doilea tren, camion. Camionul te lasă acolo. Rămâi pe loc, în frig și beznă, doar tu și ranița. În fața ta se află Zidul, un monstru lung de beton. Se întinde până departe în zare. În ciuda faptului că este complet vertical, atunci când stai sub el, ai impresia că atârnă deasupra ta. De parcă s-ar putea prăbuși oricând peste tine. Simți că se sprijină pe tine.

Aerul este încărcat de umiditate, chiar și atunci când nu există de fapt umezeală: însă ea e prezentă în cea mai mare parte a timpului, fie din cauza ploii, fie a picăturilor pulverizate de apă de mare. De obicei, vântul nu bate tare în spatele Zidului, dar uneori se întâmplă să bată. În întuneric

și în umezeală, Zidul pare negru. Singurul drum, semn sau indiciu, care-ți spune ce ar trebui să faci sau unde ar trebui să te duci, constă într-un un șir de trepte din beton – ești lăsat mereu lângă trepte. Sus se vede o luminiță, la postul de gardă, dar la momentul acela tu nu știi că asta vezi. În schimb, principalul lucru la care te gândești este că Zidul este mai înalt decât te așteptai. Bineînțeles că l-ai mai văzut și înainte, în viața reală, în fotografii și poate chiar în vis. (Acesta este unul dintre lucrurile pe care le afli la Zid: mulți îl visează, cu mult înainte să fie trimiși aici.) Dar, când stai la baza lui și privești în sus, știind că vei rămâne acolo doi ani și că cel mai bun lucru care ți se poate întâmpla în acești doi ani este să supraviețuiești, să pleci de la Zid și să nu mai trebuiască să-ți petreci nici măcar o zi din viață în apropierea lui, atunci arată diferit. Îl vezi foarte înalt, foarte drept și foarte întunecat. (Chiar este.) Treptele din beton aparent par abrupte și alunecoase. (Chiar sunt.) Pare a fi un loc rece, aspru, neiertător și disperat. (Chiar este.) Te simți prins în capcană (Chiar ești.) Ai vrea ca toată povestea asta să se termine; ai vrea să fii altundeva; ai da orice să nu te afli acolo. Poate că spui o rugăciune, deși nu ești religios, cu voce tare sau în șoaptă, nu contează, pentru că nu schimbă nimic, pentru că rugăciunea ta înseamnă doar vă rog, vă rog, vă rog, lăsați-mă să plec de la Zid; cu toate acestea, tot acolo ești, la Zid. Începi să urci scările. Viața ta la Zid a început.

Tremuram în timp ce urcam scările; mi-ar plăcea să cred că de frig, dar probabil că tremuram pe jumătate de frig, pe jumătate de frică. Nu exista balustradă și betonul era din ce în ce mai umed pe măsură ce urcam. Nu mi-au plăcut niciodată înălțimile, nici măcar cele relativ mici. Mi-a trecut

prin minte că aş putea să alunec şi să cad, iar gândul acesta a devenit din ce în ce mai persistent, cu fiecare treaptă pe care o urcam. Voi cădea, îmi voi sparge capul şi voi muri, iar serviciul la Zid se va sfârşi înainte chiar să înceapă, mi-am spus în sinea mea. Voi deveni un banc numai bun. Vi-l amintiţi pe idiotul ăla care...? Dar, dacă se întâmplă asta, măcar scap de Zid.

Sus de tot, am dat de postul de gardă. Lumina răzbătea printr-o fereastră acoperită de gheaţă. Nu se vedea înăuntru. Nu ştiam unde să mă duc sau ce să fac, dar, cum nu avem alte opţiuni, am bătut în uşă. Nu s-a auzit niciun răspuns. Am bătut din nou şi am auzit un zgomot pe care l-am considerat un semn că pot să intru.

Am păşit înăuntru şi m-a izbit un val de căldură. Ochelarii mi s-au aburit instantaneu, aşa că nu mai vedeam nimic. Am auzit pe cineva râzând şi pe altcineva spunând ceva în şoaptă. Mi-am scos ochelarii şi m-am chiorât în jur. Încăperea era o cutie din beton extrem de simplă. Pereţii erau acoperiţi cu hărţi. În colţurile ei opuse, stăteau doi oameni. Unul dintre ei era un bărbat de culoare impunător, cu cicatrice pe obraji, care purta un pulover milităresc verde deschis, tricotat. Era Căpitanul, deşi atunci încă nu ştiam asta. El a fost singurul om de la Zid pe care l-am văzut în uniformă. Pentru noi, ceilalţi, nu era suficient de călduroasă. S-a uitat la mine cu o privire aspră. În spatele lui, se aflau trei monitoare pe ale căror ecrane se vedea fundalul verde al radarului.

— Un Apărător care nu vede, a zis el. Nemaipomenit!

Celălalt tip a pufnit în râs. Era un bărbat alb, extrem de bine făcut, cu o beretă roşie, tricotată pe cap: Sergentul, deşi nu ştiam încă.

— Sunt Kavanagh, am zis eu în cele din urmă. Sunt nou.

Acum pare o idioțenie și mi s-a părut o idioțenie și atunci, dar nu știam ce altceva să spun. Ei nici măcar n-au pufnit în răs. S-au mulțumit să se uite lung la mine. Bărbatul în uniformă s-a ridicat, s-a apropiat de mine și m-a măsurat de sus până jos. Era un tip înalt, era cu cel puțin jumătate de cap mai înalt decât mine.

— Eu sunt Căpitanul, a zis el. El este Sergentul. Faci tot ce-ți ordonăm noi să faci fără să întrebi de ce. Ai nevoie de vreo patru luni ca să ajungi să înțelegi ce faci. Eu am puterea absolută să-ți prelungesc șederea aici, fără drept de apel. Nu trebuie să explic de ce. Pleci de la Zid după ce trec doi ani și doar dacă vreau eu să te las să pleci. Dacă nu ți-au explicat asta limpede în timpul instrucției, o fac eu acum. E clar?

Era. I-am răspuns că da.

— Du-l la cazarmă, i-a spus Sergentului. Eu ies pe Zid.

A plecat. Comportamentul Sergentului s-a schimbat puțin când am rămas singuri.

— Bun, a zis el. Suntem doi sergenți, câte unul pentru fiecare schimb. Eu sunt sergentul tău. Celălalt este pe Zid. Trebuia să fiu în pat, dar nu m-am culcat ca să te întâmpin, fiindcă, să dea, naiba, chiar sunt un sfânt. Întreabă pe cine vrei. Mâine dimineată îi vei cunoaște pe ceilalți oameni din schimbul tău. Îți fac un tur rapid al locului. Cu restul te lămurеști singur mâine. Așa cum a zis și Căpitanul, ai nevoie de ceva timp ca să bagi totul la cap, și cea mai bună metodă este repetiția. Poți să pui întrebări la început, dar toată lumea se plictisește repede de asta, așa că ți-aș recomanda

să te gândești dacă nu cumva există un răspuns evident la întrebarea ta, înainte să deschizi gura.

Mi-a arătat cantina, care era o cutie simplă de beton, cu mese și scaune, camera de recreere, care era o cutie simplă de beton cu un televizor uriaș și cu canapele ponosite, depozitul de armament, care era încuiat, și infirmeria, care era o cutie simplă de beton cu patru paturi cu rame de oțel și fără personal medical. Apoi a coborât cu mine două șiruri de trepte până am ajuns în cazarmă, acesta fiind numele pe care Apărătorii îl dăduseră încăperii în care dormea toată lumea. La rândul ei, și aceasta era, ce surpriză, o cutie simplă de beton. După ce am stat în ușă timp de un minut, ochii mi s-au obișnuit suficient cu întunericul, cât să pot vedea lucrurile esențiale. Erau treizeci de paturi în încăpere, câte cincisprezece pe fiecare parte, cu despărțitoare din placaj între ele, care le separau unele de altele, transformându-le în niște dormitoare personale minuscule. În capăt de tot era spălătorul. Eram deja obișnuit cu planul general, fiindcă era asemănător cu al cazarmii în care locuisem în perioada instrucției. Una dintre laturi nu avea nicio sursă externă de lumină, pe când cealaltă avea mici ferestre pătrate, situate mai sus de nivelul capului. Paturile de pe partea dreaptă erau toate goale, fiindcă jumătatea aceea a plutonului era de gardă în noaptea respectivă. Paturile de pe partea stângă erau toate ocupate de trupuri adormite, cu excepția celui de al nouălea, care fusese gol până atunci și care avea să fie al meu de acum în colo.

Mi-am lăsat ranița jos, în partea din spate a micului spațiu rezervat mie. Mi-am scos pantofii și hainele de deasupra, apoi m-am băgat în pat. Cearceafurile erau aspre, dar cele două pături erau groase și m-am încălzit repede.

Auzeam sforăiturile și mormăielile noilor mei colegi de pluton. Foamea îmi dă o senzație de agitație; mi-am dat seama că nu mâncasem nimic de la plecare și mintea îmi lucra prea repede ca să pot adormi. Obosit, treaz, neliniștit, stăteam și mă uitam țintă în tavan, gândindu-mă că mai aveam doar doi ani, încă 729 de nopți, după ce avea să se termine asta. Dacă am noroc și nu se întâmplă ceva rău.

Trebuie să fi adormit, fiindcă am fost trezit. Sau poate că era vorba despre un fel nou de somn în care nu te bucuri de niciunul dintre avantajele somnului odihnitor, dar ai parte de toate dezavantajele trezirii bruște. Am auzit o alarmă și, câteva clipe mai târziu, am simțit patul clătănându-se, așa că am deschis ochii și am văzut chipul unui om care se aplecase deasupra mea, suficient de aproape pentru a-i simți respirația fierbinte, cu un vag miros neplăcut. Avea fața acoperită de barbă, puteam să-i disting doar ochii și bereta de lână. Partea bună e că zâmbea.

— Hei, prosperătură! Eu sunt Caporalul. Mi se mai spune și Yos. Ai cinci minute să te speli, cincisprezece minute în care să iei micul dejun, apoi adunarea. A mai zgâlțâit patul o dată, de parcă mi-ar fi urât noroc, apoi s-a ridicat și s-a îndreptat spre spălător. Și el era înalt, avea mult peste un metru optzeci. În jurul lui, restul oamenilor din pluton se ridicau din pat, mormăind și scărpinându-se. Am observat că majoritatea dormiseră mai mult sau mai puțin îmbrăcați. Caporalul s-a oprit după câțiva metri și s-a întors spre mine.

— Nu-ți mai face griji, a zis el. Știi expresia aia? Nu-ți face griji, că s-ar putea să nu se întâmple niciodată? Aici e altfel. Ești la Zid. S-a întâmplat deja. A izbucnit în râs și m-a lăsat în pace.

Treizeci de oameni într-o companie, împărțiți în două plutoane de câte cincisprezece oameni. Pe lângă ei, cinci oameni în plus, personal permanent în fiecare turn de gardă, bucătari și oameni de serviciu. Companiile fac cu schimbul: două săptămâni la Zid, două săptămâni pauză. O săptămână pentru instrucție, mentenanță generală și ce se mai nimește, cealaltă săptămână pentru permisiile. În plutoane, oamenii se schimbă doar atunci când și-au încheiat stagiul la Zid. Este un proces continuu, așa că există mereu Apărători care se apropie de sfârșitul stagiului, amestecați cu alții care abia l-au început. Aceștia formează cele mai agitate grupuri, cei care abia au început, și nu au nici cea mai vagă idee ce fac, și cei care termină, și au senzația că trebuie doar să întindă mâna ca să apuce viața liberă care îi așteaptă după Zid și care nu se gândesc decât la două lucruri: cât de bine se vor simți când vor scăpa de aici și cât de dezastruos ar fi dacă s-ar întâmpla ceva rău în ultimele câteva zile. Apărătorii care au ajuns pe la jumătate, care sunt relativ departe de început și de sfârșit, dau dovadă de mai mult stoicism.

Din plutonul meu, făcusem deja cunoștință cu Sergentul și cu Caporalul: erau mereu ușor de deosebit unul de altul, indiferent cât de departe erau sau cât de mult se înfolosiră pentru vremea rece, fiindcă Sergentul era un masiv, iar Caporalul era foarte înalt. Sergentului îi ziceam domnule Sergent și Caporalului îi ziceam Yos. Hobbyul lui era să ciopească în lemn, și, când nu eram pe Zid, lucra de obicei la o bucată de lemn cu un cuțit cu lama curbată care părea periculos. În ceea ce-i privește pe ceilalți membri ai plutonului, în acea primă dimineață și în următoarele zile mi-a

fost greu să-i deosebesc unii de alții. Din cauza hainelor de pe ei. Prea multe rânduri de haine! La micul dejun, când noii mei colegi stăteau aplecați deasupra terciului de fulgi de ovăz, îmi era greu să-i deosebesc după sex. Toată lumea merge la Zid și, în ansamblu, raportul este de unu-la-unu, deci, probabilitatea era ca jumătate din plutonul meu să fie format din femei, însă nu aveam cum să-mi dau seama cine ce este decât dacă întrebam, or nu mi se părea deloc cel mai bun mod de a sparge gheața.

După micul dejun, ne-am dus la popota ofițerilor pentru o ședință de informare ținută de Căpitan. Mesele și scaunele urâte și ponosite o făceau să semene cu o sală de clasă. În spatele Căpitanului erau două hărți: una era o proiecție tridimensională detaliată a porțiunii noastre de Zid, iar cealaltă, la o scară mai mică, înfățișa cei mai apropiați cincizeci de kilometri din zona de coastă. Aveam să aflăm că informarea nu ne oferea aproape niciodată știri relevante, cu excepția temperaturii și a prognozei meteo – deși acestea erau informații foarte importante. Uneori eram informați despre o flotilă a Celorlalți care fusese reperată și atacată în aer, pentru situația în care unii ar fi supraviețuit și și-ar fi continuat drumul spre noi. Din când în când, primeam unele informații despre situația din restul lumii, despre recolte compromise, despre țări care se destrămau, despre coordonarea dintre statele bogate sau alte detalii de actualitate despre lumea nouă în care ne duceam traiul de la Schimbare. Alteori primeam vești despre un atac în care Ceilalți utilizaseră o tactică nouă sau neașteptată sau care avusese o forță surprinzător de mare. Eram informați atunci când Ceilalți reușeau să străpungă apărarea. Atunci

toată lumea din încăpere devenea extrem de tăcută. Aflam când, unde și câți.

În prima mea zi, nu au existat știri de felul acesta. Ne mișcam și ne foiam prin încăpere, când a intrat Căpitanul. Ne-am ridicat în picioare: nu am luat poziția de drepți, dar ne-am ridicat cu toții. Căpitanul ținea la disciplină în companie; însă existau o mulțime de posturi de gardă unde nimeni nu-și dădea interesul în acest sens. A făcut un semn din cap, noi ne-am așezat și încăperea s-a cufundat în liniște.

— Azi nu avem nimic special, a zis el. Nu am primit niciun raport care să ne anunțe că Ceilalți ar fi fost văzuți în aer sau pe mare. Nicio știre relevantă din lumea largă. Acum sunt două grade, dar mai târziu maxima va fi de cinci, care vor fi resimțite ca zero grade din cauza vântului rece. Vești bune: avem un Apărător nou în rândurile noastre, așa că suntem în formație completă. Kavanagh, ridică-te în picioare.

M-am ridicat. Am făcut ochii roată prin încăpere, și am văzut că toți cei paisprezece oameni din plutonul meu se uitau țintă la mine.

— Își începe stagiul de doi ani la noi. Doi ani dacă aveți noroc, și voi și el, și dacă ne facem toți datoria. În primele câteva săptămâni, țineți cont de faptul că este încă în perioada de antrenament. Și nu uitați că nu suntem la simulări. Este posibil să fim atacați chiar azi și atât el cât și voi trebuie să fiți pregătiți. Bun, cam asta ar fi. Ne vedem mai târziu, când voi ieși să-mi fac rondul.

Ne-am ridicat din nou în picioare și am pornit spre ușă. Sergentul a venit la mine și a arătat spre o femeie roșcată cu o expresie morocănoasă, așezată în primul rând, care

mesteca gumă și-și curăța degetele cu un briceag în timpul sedinței, apoi spre bărbatul cu barbă foarte deasă care stătea lângă ea și, în sfârșit, spre o masă fără formă, care purta o cagulă și căreia n-am reușit să-i stabilesc sexul, care stătuse în spatele meu.

— O să stea între voi, le-a zis el. Între posturile opt și paisprezece. Hifa, treci la arma de calibru mare. Ne vedem acolo în treizeci de minute.

Am ieșit afară pe fortificația care ducea spre Zid. Sergentul s-a uitat la noi toți, apoi a dat ordinul acela, despre care se spunea pe vremuri că ar fi cel mai înfricoșător ordin din Armată, cea mai înspăimântătoare propoziție pe care ai putea să o auzi vreodată, fiindcă era rostită chiar înainte să înceapă lupta corp la corp; cuvintele însemnau că aveai șanse mari să ucizi sau să mori în ziua respectivă. În lumea nouă, era o propoziție pe care Apărătorii o auzeau fără excepție la începutul fiecărui schimb.

— Montați baionetele! ne-a ordonat el.

Și așa a început.

2

CRED CĂ I SE SPUNE POEZIE concretă, treaba aceea în care cuvintele de pe pagină seamănă cu un obiect fizic, obiectul pe care poemul încearcă să-l descrie. Știți ce vreau să zic, un poem despre un copac, care are forma unui copac, ceva de felul acesta:

un
poem
despre un
copac sub
formă de copac,
în cazul nostru, un brad de Cră-
ciun, unul nu prea convin-
gător și un poem care nu este foarte bun,
dar nici nu încearcă să fie o capodoperă nemu-
-ritoare, ci doar să ilustreze ideea,
da?

Un poem concret. Pare o formă adecvată pentru viața de la Zid, fiindcă, în primul rând, viața de la Zid seamănă mai mult cu un poem decât cu o poveste. Zilele nu se deosebesc prea mult unele de altele. Nu există multă mișcare din punctul A în punctul B. Nu există cine știe ce narațiune. Există posibilitatea constantă a acțiunii, riscul constant al unui dezastru brusc și total, dar nu este totuna ca situația în care se întâmplă efectiv ceva. În cea mai mare parte a timpului nu se întâmplă nimic. O zi obișnuită seamănă cel mai mult și mai mult cu ziua de dinaintea ei și cu ziua de după ea. Aduce mai mult cu un obiect fizic decât cu o formă de timp. Timpul ca lucru, ca obiect. Și apoi, din moment ce Zidul este lucrul care îți domină viața, dominând și viața tuturor oamenilor din jurul tău, iar responsabilitățile tale, și ziua ta, și gândurile tale sunt toate legate de Zid, viața ta viitoare depinzând de ceea ce se va întâmpla la Zid – aici îți poți pierde foarte ușor viața sau poți pierde viața pe care doreai să o ai – cele două entități încep să se confunde una cu alta: Timpul și Zidul. Timpul și Zidul, Zidul și ziua și viața ta alunecând pe lângă tine, clipă de clipă.

La asta se adaugă faptul că, în cea mai mare parte a timpului, betonul este elementul principal al peisajului. Stai pe el, dormi în el, este casa și biroul tău, locul în care mănânci și locul în care îți faci nevoile, locul care-ți pătrunde în vise: beton și iar beton. Betonul... iată-l din nou. Am putea să vorbim despre Zid în proză sau am putea să vorbim despre el în poezie, dar, indiferent ce am alege, betonul ar fi predominant.

În proză, discuția s-ar concentra pe dimensiunile lui uriașe. Zidul are 10.000 de km lungime, cu aproximație. (Țara asta are o zonă de coastă foarte mare.) În partea de sus, are o lățime de trei metri, pe toată lungimea, fără

excepție. Secțiunea dinspre mare are cam cinci metri înălțime; porțiunea de pe uscat variază în funcție de teren. Există un post de gardă la fiecare trei kilometri: peste trei mii în total. Avem fortificații, scări, cazărmi, puncte de ieșire în larg pentru bărci, heliporturi, unități de depozitare, turnuri de apă, structuri de acces, tot ce îți trece prin mințe. Toate făcute din beton. Dacă ai avea informația statistică și timpul necesar și ai fi îndeajuns de plictisit, ai putea să calculezi cu exactitate cât de mult, dar e suficient să spunem că asta înseamnă foarte mult beton. Milioane de tone. Asta este partea de proză.

Totuși, proza induce în eroare atunci când ajunge să spună ce sentimente și ce impresii stârnește. Zilele sunt la fel, cu unele variații de ordin meteorologic, și priveliștea e la fel, cu unele variații ale vizibilității, și oamenii din stânga și din dreapta ta sunt aceiași, așa că avem de-a face cu ceva static; nu este o poveste, este o imagine fixă-dar-cu-variații. Este un poem și, așa cum am spus deja, este un poem concret cu un număr mic de elemente ce se tot repetă. Unul dintre ele ar fi betonul însuși:

beton beton beton beton beton beton beton beton
beton beton beton beton beton beton beton beton
beton beton beton beton beton beton beton beton
beton beton beton beton beton beton beton beton
beton beton beton beton beton beton beton beton
beton beton beton beton beton beton beton beton
beton beton beton beton beton beton beton beton

Dar mai există și apă, cer, vânt, frig. Întotdeauna apă, cer, vânt, frig și, bineînțeles, beton, așa că uneori este

betonapăcervântfrig, atunci când te lovesc toate ca un singur lucru, ca o singură entitate, combinate, ca un pumn betonapăcervântfrig. Doar că nu este mereu așa, și uneori ești afectat de ele separat, ca de niște elemente deosebite unul de altul și în altă ordine, așa că ar putea să fie

frig:::beton::vânt:::cer:::apă

sau alteori sunt mai lente de atât, durează ceva până încep să-și facă efectul din plin, așa că ar putea să fie o zi anormal de liniștită și cu o vizibilitate anormal de mare (se mai întâmplă, nu des, dar se mai întâmplă), caz în care avem un haiku scurt:

cer!

frig

apă

beton

vânt

și alteori percepțiile tale se tocesc, mai ales atunci când este frig, un frig profund, și ești deja obosit și se apropie sfârșitul schimbului tău și atunci este mai degrabă

frig

beton

frig

apă

frig

cer

frig

vânt

frig

O, da, frigul! Senzația fizică pe care o ai atunci când ești la Zid variază întruna, dar variază într-un spectru restrâns. Este mereu frig, însă descoperi repede că există feluri diferite de frig, de tip 1 și de tip 2. Frigul de tip 1 este frigul acela care nu dispare niciodată. Începe din momentul în care te trezești în dormitor, cum m-am trezit eu în prima zi, și este deja frig și frigul te însoțește în timp ce te speli, te duci la toaletă, îți pui hainele pe tine, pornind de la lenjeria de corp termoizolantă și adăugând mai multe rânduri de haine, straturi interioare, straturi exterioare, tot echipamentul de interior, te duci și mănânci, mereu terci din fulgi de ovăz, uneori proteine și o băutură caldă, și iei cât de multe batoane energizante crezi că vei putea mânca în timpul zilei înainte să te duci la popotă pentru ședință, unde primești uneori informații despre amenințări noi, dar unde, de obicei, ești anunțat că ziua de azi va fi la fel ca ziua de ieri, mergi la arsenal și îți iei armele, apoi îți pui pe tine straturile exterioare de haine, haine care să te protejeze de vânt și umezeală, beretă și mănuși; toată lumea folosește o combinație diferită de haine, așa că, în momentul acesta, părem cea mai dezorganizată armată din lume, ceea ce și suntem, într-un fel. Apoi, ieși pe zid și te lovește imediat frigul de tip 1, frigul care este deja acolo de fiecare dată, pe care îl cunoști atât de bine și pe care îl urăști atât de mult, de parcă ai face parte dintr-una din formațiile acelea în care oamenii cântă împreună de ani de zile și și-au petrecut atât de mult timp împreună, că au ajuns să se cunoască unii pe alții atât de intim încât nu suferă să stea în compania celorlalți nici măcar o clipă mai mult decât trebuie, îi pot recunoaște pe ceilalți chiar și legați la ochi după vânturi și, cu toate acestea, nu au de ales, pentru că, în fond și la urma urmei, sunt cine sunt și fac ceea ce fac. Apoi te îndrepti

spre postul tău din ziua respectivă (sau din noaptea respectivă, dacă ești în tura de noapte, acesta fiind absolut identic, dar decalat cu 12 ore) și îl schimbi pe nenorocitul norocos care a ieșit din tură, în timp ce tu îi iei locul și devii bietul nenorocit de serviciu. Și, după ce ai mers pe jos până la postul tău, care poate fi la un kilometru și jumătate distanță, corpul ți s-a încălzit puțin și îți dai seama că, atât timp cât te miști, îți va fi suficient de cald. Acesta este frigul de tip 1.

Frigul de tip 2 începe la fel, diferența fiind că, pe măsură ce înaintezi prin el, se face din ce în ce mai ascuțit. După ce ai mers douăzeci de minute până la postul tău, îți este mai frig ca la început. Frigul trece prin tine la un nivel profund și intim. Pare periculos, fiindcă este într-adevăr periculos. Câțiva oameni au murit de hipotermie la Zid. Nu ai de ales când te lovești de tipul 2, trebuie să te miști cât mai mult cu puțință și, în principal, să încerci să te lămurești din timp dacă urmează o zi de tip 2, ca să te pregătești corespunzător pentru ea. Asta înseamnă să dublezi totul, de două ori mai mult terci din fulgi de ovăz, de două ori mai multe băuturi calde. Uneori, câte un om dă o fugă până în dormitor, de unde se întoarce cu câteva haine în plus, cu o ploscă mare de lichid cald, cu orice. Am auzit chiar de unități care au făcut focul de câteva ori și s-au strâns în jurul lui în cele mai reci nopți, dar Căpitanul nu ne-ar ierta niciodată una ca asta. Frigul de tip 1 poate să devină ceva familiar, aproape prietenos, fiindcă ajungi să-l cunoști extrem de bine – pentru tot restul vieții tale, de fiecare dată când îți va fi frig, îți vei aminti de Zid și de tipul acesta de frig, și, din moment ce îți amintești acum că ai fost nefericit, acum când nu ești la fel de nefericit (prin definiție,

acum, când nu mai ești la Zid, ești mai fericit), amintirea nu va fi o amintire chiar fericită, ci o amintire cu un efect de natură să te bucure: uraaaa, nu mai sunt la Zid! Cineva spune că nu există o nefericire mai mare decât rememorarea unei perioade fericite atunci când treci printr-o perioadă deznădăjduită, și chiar așa este, dar hai să ne concentrăm pe lucrurile pozitive și să ne amintim că inversul este și el adevărat. Amintirea unui loc rău, odată ce ai plecat de acolo, te face să te simți bine, ca atunci când te trezești dintr-un coșmar.

Nu există gânduri pozitive cu privire la tipul 2. Te taie, te tranșează și se strecoară în tine; celălalt frig pare o forță din afara ta la care trebuie să te adaptezi și pe care trebuie să o învingi; tipul 2 pare ceva interior. Îți pătrunde în corp, îți intră în cap. Înlocuiește părți din tine; îți dă impresia că te-ai împușinat cumva. Cu tipul 1 poți să lupți mișcându-te, poți să lupți gândindu-te la altceva. În cazul tipului 2, nu mai există nimic altceva. Ba chiar există momente în care nici tu nu mai ești. Oamenii se plâng de tipul 1. Tipul 2 te reduce la tăcere, chiar și după ce ai trecut de el. Tipul 2 este presentimentul morții.

Acea primă zi a fost o zi de tip 1. Am urcat pe rampă și am pornit pe Zid, spre posturile noastre. Frig, oribil de frig, dar nu periculos. Frig și vizibilitate medie. Întotdeauna poți determina vizibilitatea de pe Zid în funcție de câte turnuri de pază poți să vezi. În ziua aceea, puteam să le văd pe următoarele două, dar nu pe al treilea: distanța dintre două turnuri consecutive este de trei kilometri, asta însemnând că puteam vedea la șase kilometri distanță, dar nu la nouă. Hai să zicem șapte. Vizibilitate medie. Este primul lucru pe care îl verifici, fiindcă îți spune de la ce distanță îi poți

vedea pe Ceilalți. Zilele când cerul este senin sunt mai bune, cu excepția situației în care privești direct în soare atunci când răsare sau apune, moment în care nu sunt nici mai bune, nici mai rele decât altele. De multe ori, atacurile au loc în momentul acela și din direcția aceea – lucru care ar trebui să le asigure Celorlalți șanse mai mari de reușită, dar noi știm că acesta este momentul când probabilitatea ca ei să apară este foarte mare, așa că de regulă suntem pregătiți. Cel puțin așa ar trebui să fie. Cu toate acestea, jumătate din toate atacurile care reușesc au loc la răsăritul sau la apusul soarelui.

Colegii mei Apărători mormăiau, bombăneau și se văicăreau în timp ce mergeam. Pe Zid este împrăștiat pietriș, pe anumite porțiuni, cel puțin, ca să îmbunătățească aderența, care este defectuoasă din cauza umezelii. Mergeam pe una dintre aceste porțiuni. Scârțâia sub tălpile noastre în timp ce ne târșâiam picioarele. La fiecare două sute de metri, cineva se oprea ca să-și ocupe postul, părăsind grupul care se micșora și alăturându-se persoanei din celălalt pluton care făcuse de gardă până atunci. Uneori, se auzeau câteva cuvinte de ușurare sau câteva insulte, un amestec de Slavă Cerului și De Ce Dracu Nu Mai Veneați; toți Apărătorii care ieșeau din posturile lor păreau cenușii din cauza extenuării. Se deplasau cu greutate. Unul sau doi dintre oamenii care făceau de gardă la cele mai îndepărtate posturi veneau deja spre noi, în ciuda faptului că nu ajunseserăm încă la ei și că, tehnic vorbind, posturile lor rămâneau neocupate în acest interval. Nu ar fi făcut așa ceva în prezența Căpitanului, și, dacă i-ar fi văzut, le-ar fi prelungit automat șederea la Zid cu o zi.

Se luminase deja. Soarele abia răsărise, dar, mulțumită plafonului de nori, nu ne orbea.

Posturile erau numerotate cu o vopsea albă ștersă, la fiecare sută de metri. În fiecare post se afla o bancă de beton, suficient de mare cât să încapă două persoane pe ea, care dădea spre mare. Tipul bărbos s-a oprit la 8, femeia lângă care fusese așezat a ocupat 10 – poate că exista o relație amoroasă între ei, căci naturalețea tăcută dintre ei sărea în ochi. Când am ajuns la 12, Hifa, ființa mare și fără formă care purta o cagulă, a arătat spre mine și a zis: „Aici”. Apoi, și-a continuat drumul spre postul următor, 14, ultimul repartizat companiei noastre. Apărătorul care ocupase postul meu, un tip îndesat cam de înălțimea mea, și-a ridicat rucsacul, și-a pus pușca pe umăr și s-a îndepărtat fără vreun cuvânt sau vreun gest.

Mi-am dat jos rucsacul și l-am sprijinit de parapet. Am rămas în picioare, uitându-mă la mare. Simțeam că cele douăsprezece ore pe care urma să le petrec acolo aveau să fie un interval foarte, foarte lung de timp. Există companii care își împart timpul în două schimburi de câte șase ore, dar Căpitanul nostru era un om de școală veche care privea lucrurile mult mai categoric: ești de serviciu sau nu ești. În clipa aceea, părea cea mai proastă idee din lume, dar știam că peste unsprezece ore și cincizeci și șapte de minute aveam să fiu trup și suflet în favoarea ei.

În ciuda faptului că toată lumea îi spune întotdeauna Zidului Zid, are un alt nume oficial. Denumirea lui oficială este Structura Națională de Apărare a Zonei de Coastă. În documentele oficiale este abreviat SNAZC. Posturile de gardă au un nume și un număr. Postul acesta era Ilfracombe 4. Mă aflam pe cea mai îndepărtată secțiune exterioară

a unuia dintre arcurile lungi ale zonei de coastă. Direct în fața mea și la nouăzeci de grade pe ambele laturi, nu se vedea decât oceanul. Dacă drept în fața mea era ora douăsprezece, de la ora nouă până la ora trei nu era decât apă. Dacă mergeam înapoi câte zece grade în oricare dintre cele două direcții – ne întorceam spre ora opt sau spre ora patru – puteam să văd Zidul unduindu-se în depărtare. Inginerii care îl construiseră au încercat să-l facă cât mai drept cu putință, pentru că mai drept înseamnă mai scurt, dar existau multe porțiuni în care forma naturală a ceea ce fusese linia de coastă însemna că fusese mai economic, în termeni de timp, muncă și beton, să utilizeze forma coastei pe post de ghid pentru Zid. Asta trebuie să fi fost una dintre ele. Noua mea casă.

PE ORICARE DRUM al vieții, în cazul oricărui job și indiferent de vocație, există o experiență care desparte practicarea propriu-zisă a meseriei de instrucție și pregătire, indiferent cât de ample ar fi acestea. Nu știi ce înseamnă boxul până nu încasezi un pumn, nu știi ce înseamnă să lucrezi în schimburi într-o fabrică până nu auzi semnalul care anunță sfârșitul programului, nu știi ce este un marș de o zi cu ranița plină în spinare până nu faci unul și nu știi ce înseamnă Zidul până nu stai de gardă 12 ore încheiate.

Timpul nu s-a scurs niciodată așa de încet ca în ziua aceea. La Zid, timpul este ca melasa. Într-un final, după ce ai petrecut suficient timp pe Zid, înveți să faci față timpului. Te antrenezi să nu te mai uiți la ceas, fiindcă niciodată, dar absolut niciodată, nu s-a făcut atât de târziu pe cât credeai, sperai și tânjeai tu să fie. Înveți să plutești. Devii cu totul pasiv; lași ziua să treacă prin tine, nu mai încerci să treci tu prin ea. Dar ai nevoie de mai multe luni până ajungi să faci asta. În primele săptămâni, și mai ales în prima zi, te uiți la ceas la fiecare câteva minute. Este ca și cum la Zid ar exista un altfel de timp, unul lent; nu-ți vine să crezi; te uiți iar și iar și nu faci decât să înrăutățești lucrurile.

După două ore, la ora nouă, angajații permanenți ai turnului de gardă vin și distribuie fiecăruia câte o băutură

fierbinte. Uneori aduc ceai, alteori cafea, dar, de fapt, cui îi pasă? Este o băutură fierbinte, este un semn că ai scăpat de primele două ore. Vine cineva pe bicicletă cu un termos mare și fierbinte. În acea primă zi, pe Zid a venit o femeie, una dintre bucătărese. Am privit-o oprindu-se la fiecare post, un minut sau două, în timp ce se apropia. Stătea de vorbă cu Apărătorii. Am simțit că mi se umplu ochii de lacrimi: gândul că cineva se va opri și va sta de vorbă cu mine părea dintr-odată printre cele mai mari gesturi de compasiune și de empatie de care avusesem parte vreodată. Atunci când a ajuns la postul de dinainte de mine, unde făcea de gardă femeia care stătuse lângă mine, le-am auzit pe amândouă râzând. Sunetul râsului la Zid părea un oaspete nepoftit venit din altă lume. Și nu trecuseră decât două ore de când stăteam acolo.

— Bună, dragule! eu sunt Mary, a zis bucătăreasa, oprind bicicleta lângă mine. De sub beretă îi ieșea la iveală un păr cârlionțat. Ai scos cana?

Nu o scosesem. Mi-am lăsat pușca lângă bancă și am scos din raniță cana de cositor, pe care o primeam fiecare. Ea a turnat din ploscă un lichid cafeniu și fierbinte.

— Prima zi, nu-i așa? Bietul de tine! Asta îi dă pe toți peste cap. Dar ajungi să te obișnuiești. Și măcar nu plouă, nu e vijelie și nu ești în tura de noapte, ar putea să fie și mai rău.

— Eu sunt Kavanagh.

Lichidul era un ceai de un cafeniu închis, amar pentru că fusese lăsat prea mult să fiarbă, cu atât de mult zahăr încât era dulce ca înghețata. Nu băusem în viața mea ceva mai bun.

— Știu cine ești, dragule. Bun, ne mai vedem de cel puțin trei ori azi, așa că nu trebuie să epuizăm toate subiectele de discuție din prima. Fii cu ochii-n patru!

După ce-a zis asta, Mary s-a urcat din nou pe bicicletă și a pornit spre Hifa, care își pusese deja lansatorul de rachete jos și se întorsese cu fața spre ea, așteptând-o. Priveam în timp ce-mi beam ceaiul. Mă gândeam că, dacă Ceilalți ar reuși să găsească o modalitate prin care să ne atace în timpul pauzei de ceai, ar avea șanse mari de reușită. Mary a ajuns la Hifa și s-au îmbrățișat scurt, într-un fel foarte nemilităros. Mary s-a dat jos de pe bicicletă și a sprijinit-o de bancă. Apoi i-a turnat ceai Hifei, și-a turnat și ea o cană și s-au așezat să stea de vorbă. Devenisem invidios. Mary nu părea îngrijorată că epuizează subiectele de discuție în timp ce stătea de vorbă cu Hifa, nu? Au stat de vorbă vreo cinci minute, apoi Mary s-a urcat din nou pe bicicletă și a luat-o înapoi pe Zid, făcându-ne scurt cu mâna fiecăruia, când trecea prin dreptul nostru. Mai aveam trei ore până la masa de prânz. Am hotărât să împart timpul în două segmente de câte nouăzeci de minute, cu un baton energizant la mijloc.

— Au pus ceva în ceai ca să nu ne mai gândim la sex, a zis cineva prin stație.

— Așa e, a răspuns altcineva. Au pus ceai.

Următoarele nouăzeci de minute au trecut cu greu, dar nu la fel de greu ca primele două ore. Mi-am spus în gând: poate că încep să mă obișnuiesc cu Zidul ăsta. Mare greșală!

Din moment ce cu o seară înainte făcusem un pic de matematică pentru a mă deprima singur – doi ani la Zid, dacă am noroc –, acum am făcut un pic de matematică

pentru a-mi ridica singur moralul. Doi ani înseamnă 730 de zile, dar avem două săptămâni de serviciu, două săptămâni libere, așa că, în realitate, asta înseamnă doar 365 de zile și o zi înseamnă de fapt un singur schimb, pentru că, dacă Ceilalți atacă în timpul altui schimb, nu este problema mea, așa că asta înseamnă 365 de schimburi a câte 12 ore și, dacă privim altfel lucrurile, asta înseamnă exact 187.5 zile; deci cei doi ani pe care trebuie să-i petrec la Zid sunt în realitate doar șase luni pe care trebuie să le petrec la Zid, ceea ce nu este chiar așa de rău.

După 84 de minute, am început să număr înapoi, ca să văd cât mai am până la batonul energizant. 360 de secunde, 359, 358... până am ajuns la 1. Am scos bucata dreptunghiulară acoperită cu hârtie cerată din buzunarul stâng de la piept și am desfăcut-o încet, încercând să nu grăbesc deloc lucrurile. Batoanele pe care le primești la Zid nu au etichetă, așa că nu știi ce conțin. Sunt un fel de loz în plic. Acesta avea nuci și era compact, având în plus ceva care aducea a particule de fructe roșii, greu de mestecat, dulce și acid pe alocuri. În mod normal, nu sunt foarte atent la ce mănânc, dar la Zid, unde nu ai la ce să te gândești în cea mai mare parte a timpului, am devenit obsedat de mâncare. Spre exemplu, batonul acesta energizant era diferit de tot ce mâncasem eu vreodată, având un gust mai intens, mai puternic. Textura nucilor era diferită de textura fructelor. Batonul trebuia mestecat mult timp și, deși era uscat, era totuși moale. Obiectiv și serios, ar trebui să spun că era destul de neplăcut. Poate că aș îndrăzni chiar să spun că era oribil. În același timp, era cel mai bun lucru pe care îl mâncasem vreodată. Am încercat să mănânc încet, mestecând fiecare îmbucătură cât mai mult cu putință,

mestecând de treizeci de ori, de patruzeci, de cincizeci, aromele schimbându-se în timp ce mestecam și gustul fructelor copleșindu-l pe al nucilor. Eram bucuros când îmi rămăseseră trei sferturi de baton, eram calm când mai rămăsese doar jumătate din el, am început să mă simt trist când am văzut că am ajuns la ultimul sfert, apoi la ultima optime, apoi la ultima îmbucătură; nu am mai găsit nicio firimitură în ambalaj, fiindcă batonul avea o consistență prea densă ca să se întâmple așa ceva, chiar și după ce am încercat să golesc ambalajul în gură, mestecând de cincizeci de ori, cincizeci și unu, cincizeci și doi, hai să vedem dacă ajung la șaizeci, nu, n-a mai rămas nimic, nu mai am nimic în gură, cu excepția salivei și a unui gust cam grețos de zmeură uscată.

Când am ridicat privirea de la baton, l-am văzut pe Căpitan la o distanță de vreo sută de metri, mergea spre mine. Am zis „mergea”, fiindcă este un detaliu important. Pe Zid, cei mai mulți dintre noi pășeam încet și greoi sau ne târșâiam picioarele și, aproape tot timpul, aproape toți mergeam uitându-ne în pământ. Cu toții ne petreceam prea mult timp privind în largul mării. Amânai cât de mult puteai momentul în care trebuia să-ți îndrepti atenția spre interior. Capul plecat, privirea în jos. Nu aveai cum să vezi vreun lucru bun dacă priveai în sus.

Căpitanul nu era așa. El stătea drept și privea în jurul lui când mergea – sau cel puțin așa făcea în cea mai mare parte a timpului. De data aceasta se uita direct la mine. Era îmbrăcat cu uniforma de exterior, care era de un verde strălucitor, pentru că uniforma Apărătorilor este exact opusul uniformei de camuflaj: în loc să încercăm să ne ascundem de inamic, noi încercăm să fim cât mai vizibili cu putință,

atât pentru Ceilalți cât și pentru ai noștri. Ideea este să îi speriem pe ei și să ne calmăm pe noi. În ceea ce-l privește, Căpitanul părea suficient de înfricoșător sau de liniștitor, în funcție de punctul tău de vedere.

Mi-am întors privirea de la el și m-am prefăcut că cercetez orizontul. Nu se vedea nimic. Nu m-ar fi deranjat deloc o barcă plină cu Ceilalți, doar ca să se risipească tensiunea.

— Kavanagh! a zis el când a ajuns lângă mine. Avea o voce profundă, de o severitate naturală – era unul dintre oamenii aceia care părea că îți dă un ordin sau că te mustră atunci când vorbea pe un ton normal.

— Da, domnule!

— Suntem aici ca să privim spre mare, a zis el.

Am tras concluzia că asta însemna că observase cât de absorbit fusesem de gustarea mea de la sfârșitul dimineții. Zidul nu se numără printre locurile în care oamenii să se rușineze, dar am simțit că mă fac roșu ca sfecla.

— Îmi cer scuze, domnule.

Și-a luat privirea de la mine și a început să se uite la apă. Beton cer vânt apă. Au trecut câteva clipe. Direct deasupra noastră, se vedeau dărele lăsate în urma lui de un avion. Avem energie din belșug mulțumită centralelor atomice, dar combustibilul este puțin, în special cel pentru avioane, așa că numărul celor care pot călători cu avionul este foarte mic acum. Înseamnă că cei de sus făceau parte din elită și zburau ca să discute cu alți membri ai elitei despre Schimbare și despre Ceilalți și despre ce ar trebui făcut cu ei. Cel puțin asta spun ei că fac. Am simțit dorința familiară de a fi acolo sus, unul dintre ei, în loc să fiu aici jos, unul dintre noi. Și eu și Căpitanul am urmărit avionul

îndepărtându-se. Dacă ar fi fost alt tip de om, ar fi scuipat cu siguranță.

— Toată lumea se descurcă greu în prima zi. A doua este mai ușoară. A treia și mai ușoară. La un moment dat, ajungi să stăpânești bine lucrurile.

S-a întors din nou spre mine.

— Asta este a patra mea misiune la Zid. Nu s-a întâmplat niciodată ca vreunul dintre Ceilalți să treacă de Zid prin secțiunea controlată de mine. Nu am pierdut niciun om din companie. Și nu vreau ca lucrurile acestea să se schimbe. M-a privit din nou, ca să se asigure că am înțeles ce vrea să spună, apoi a dat scurt din cap și a pornit spre Hifa, spre capătul secțiunii noastre de Zid.

Atunci mi-am zis în sinea mea: Căpitanul nostru este un bărbat impresionant. Un lider. Patru misiuni la Zid! Asta însemna că servise în trei misiuni suplimentare și, pentru fiecare dintre acestea, câștigase avantaje și beneficii suplimentare pentru el și pentru familia lui. O locuință mai bună, hrană mai bună, școli mai bune pentru copiii lui. Toată lumea spune că asta este una dintre modalitățile prin care oamenii avansează pe scara socială, ajungând să facă parte din elită. Deci, un familist. Un bărbat curajos, un familist, un lider, un atlet. O persoană înzestrată cu simțul datoriei și al responsabilității. Un bărbat pe care l-aș urma cu toată încrederea în luptă. Dacă aș fi fost întrebat atunci și acolo care ar fi cel mai improbabil lucru care mi-ar trece prin cap despre Căpitan, aș fi răspuns că este totodată, mai presus și dincolo de orice altceva, cel mai mare și mai nenorocit mincinos pe care l-am întâlnit în viața mea.

SAVURAREA BATONULUI și discuția cu Căpitanul mi-au răpit atât de mult timp încât cele nouăzeci de minute până la masa de prânz rămăseseră doar optzeci. Am început să mă obișnuiesc cu gândul că timpul trece mai greu dacă mă uit întruna la ceas. Un alt avion a trecut pe deasupra, îndreptându-se în direcție opusă de data aceasta: alți membri ai elitei, într-un du-te vino, continuându-și discuțiile. O, cât de minunat ar fi să fiu în aer... Vântul s-a întetit, nu avea forța unei vijelii, dar era ceva mai puternic decât o briză și hula agita și rostogolea apa. Cerul s-a limpezit și acum puteam să văd patru turnuri de pază: vizibilitate 12 kilometri. Am început să-mi dau seama cât de greu e să văd ce se află în apă, chiar și într-o zi cu cer senin, când vântul, valurile și soarele nu te ajută.

Rutina de la prânz diferă de la un turn de pază la altul. La Ilfracombe 4, rutina le permite oamenilor ca, timp de zece minute, să se întâlnească cu cei doi Apărători de la cele mai apropiate posturi. Nimeni nu se îndepărtează mai mult de două sute de metri de postul său; cea mai mare distanță dintre două grupuri care iau prânzul este de patru sute de metri. Siguranța nu este afectată prea mult, dacă ai un segment nepăzit de dimensiunile acestea vreme de câte zece minute, de două ori pe zi. Sau asta ai fi crezut. La

douăsprezece fără trei minute, am văzut-o pe Hifa de la postul 14 cum își pune jos lansatorul de rachete, scoate ceva din raniță, apoi ridică arma din nou și pornește în direcția mea. M-am întors și m-am uitat în direcția opusă: și femeia cu părul roșu de la postul 10 venea înspre mine.

Au ajuns amândouă în același timp și s-au așezat pe bancă fără să scoată o vorbă. Și-au pus armele jos și au început să desfacă pachetelele cu mâncarea de prânz. Femeia și-a dat jos gluga hainei pe care o purta pe deasupra și am văzut câteva suvițe de păr roșu ieșindu-i de sub fes. Părea mai puțin irascibilă decât de dimineață. Nu era genul de persoană matinală. Hifa era în continuare înfocată toată și nu puteam să-i văd decât ochii și vârful nasului. Dacă aș fi fost întrebat înainte, aș fi spus că este imposibil să iei masa fără să-ți scoți cagula, dar era evident că asta urma să se întâmple.

Mi-am scos mâncarea și m-am așezat la capătul băncii.

— Cum te descurci, prospătură? m-a întrebat femeia.

— Kavanagh, i-am spus, întinzându-i mâna. Amândoi purtam mănuși. Mi-a strâns mâna cu fermitate.

— Simpson, a zis ea. Sau Shoona.

— Shoona. E OK. Căpitanul m-a prins când mă zgâiam la batonul energizant.

— Mda, așa face. Ia oamenii prin surprindere. Nu-i așa, Hif?

Hifa mormăi ceva, cu gura plină.

— De ce nu iei prânzul cu...? am întrebat eu și am arătat spre bărbatul lângă care fusese așezată la micul dejun și cu care venise până aici. El era în grupul următor de trei persoane, la patru sute de metri de noi. Shoona a ridicat din umeri.

— Știi cum se spune. Împreună la bine și la rău, dar niciodată la prânz.

Hifa a pufnit într-un râs zgomotos.

— Sunteți Reproducători?

De data asta au râs amândouă.

— Nu, normal că nu suntem niște nenorociți de Reproducători. Arăt eu a Reproducătoare? De fapt, nici nu trebuie să-mi răspunzi. Eu și Cooper facem sex și atât.

— Îți place de el? a zis Hifa, pe un ton care sugera că replica ei putea să fie la fel de bine o constatare, o întrebare sau o tachinare. Mi-a părut rău când am auzit asta, fiindcă altceva aș fi vrut eu să întreb: unde făceau sex? La Zid nu există niciun pic de intimidare. Doar Reproducătorii (adică, oamenii care încercau să fie Reproducători) și ofițerii aveau dormitoare separate. La dușuri?

— Destul de mult, spuse Shoona. Oricum, mai mult decât sendvișul ăsta împuțit.

Era greu să nu fii de acord cu asta. Pâinea sendvișului era uscată și stratul de cremă de brânză era atât de subțire că era aproape invizibil. Mâncarea de la Zid este destul de bună în general; fac eforturi la capitolul acesta, pentru că știu cât de importantă este în timpul schimbului de douăsprezece ore al Apărătorilor.

— Îl rumegi cam mult, am zis eu. Dintr-un motiv necunoscut, li s-a părut foarte, foarte amuzant. Amândouă se aplecară în față, râzând pe înfundate, lovindu-și mai întâi picioarele și bătându-se apoi reciproc pe spate.

— Așa e, a răspuns Shoona după ce și-a recăpătat suflul, și a luat o înghițitură zdravănă din sticla ei cu apă. Bine,

Rumegătorule, ar cam fi cazul să mă întorc la locul meu. Zidul ăsta n-o să se apere singur.

Am pus lucrurile de la prânz la locul lor, ne-am luat armele, iar Shoona și Hifa au luat-o din loc târșându-și picioarele către posturile lor. Hifa se îndepărtase deja cu vreo cinci metri, când s-a întors brusc și mi-a zis:

— Pa, Rumegătorule!

Când Hifa și Shoona au ajuns înapoi la posturile lor, am așteptat câteva minute înainte să mă uit la ceas. Începeam să învâț. Era douăsprezece și jumătate. Partea bună era că trecuseră cinci ore și jumătate. Partea proastă era că mai aveam șase ore și jumătate. Acum, când soarele era mai sus pe cer, puteam să văd mai ușor, ceea ce însemna că în intervalul acesta riscul era mai scăzut. Ceilalți știau și ei lucrul acesta, ceea ce însemna că nu te puteai baza pe asta. Dacă toată lumea știe că riscurile sunt mici într-un anumit interval, poate că acesta ar fi cel mai bun moment să încerci ceva. Așa că riscul scăzut înseamnă un risc ridicat. Dar reciproca nu e valabilă.

Diminețile la Zid, zorii, apusul și noaptea erau momente potrivite pentru poezie. Cerbetonapăvănt. După-amiezile erau pentru proză. 10.000 de kilometri de Zid. Un Apărător la fiecare două sute de metri: cincizeci de mii de Apărători de gardă în orice moment. Alți cincizeci de mii în celălalt schimb, deci o sută de mii de oameni de gardă, zi de zi. În plus, două săptămâni ești de gardă, două săptămâni ai liber. Jumătate dintre Apărători nu sunt la Zid, sunt în permisie, sunt la antrenamente sau așteaptă să le vină rândul și să facă cele două săptămâni de gardă. Deci, două sute de mii de Apărători activi în orice moment. La asta se adaugă personalul administrativ și auxiliar, ofițerii și

administratorii, se adaugă garda de coastă, forțele aeriene și marina, oamenii învoiți pentru că sunt bolnavi sau din cine știe ce alte motive, și ajungem la peste trei sute de mii de oameni implicați în apărarea Zidului. Tocmai de aceea toată lumea merge la Zid, fără nicio excepție. Asta e regula.

Cu excepția Reproducătorilor. Este un paradox. Cum Zidul are nevoie de un număr atât de mare de oameni, avem nevoie de oameni care să se reproducă, pentru a asigura necesarul de oameni care să se ocupe de Zid. În momentul de față, lucrurile se află într-un echilibru foarte precar și există discuții despre necesitatea prelungirii duratei misiunilor la Zid, să se ajungă la doi ani jumătate sau trei ani, pentru a compensa deficitul de personal. Dar oamenii nu vor să se reproducă, fiindcă lumea este un loc îngrozitor. Deci, iată promisiunea care li se face celor la Zid: dacă vă reproduceți, puteți pleca. Vă reproduceți, ca să puteți părăsi Zidul. Câțiva oameni susțin că lucrul acesta este o nedreptate pentru copii, care se nasc într-o lume în care trebuie să servească la rândul lor la Zid. Poate că totuși nu vor fi nevoiți să servească. Poate că, până vor crește ei, Ceilalți vor muri cu toții, până la ultimul, și nu vom mai avea nevoie de Zid. Cine știe? Și, în plus, copiii pot să se reproducă la rândul lor și să plece în felul acesta de la Zid. Și, ca efect secundar, vor prelungi și viața speciei noastre. Reproduceți-vă, ca să puteți pleca, acesta e sloganul.

De ce nu vor oamenii să se reproducă? Iată ideea care a devenit populară după Schimbare: nu ar trebui să dorim să aducem copii pe lume. Noi am distrus lumea și nu avem niciun drept să o populăm în continuare. Oamenii care nu vor să se reproducă sunt numiți Alegători. Nu putem hrăni și nu putem să avem grijă de toți oamenii care trăiesc aici

și acum; majoritatea ființelor umane care trăiesc în momentul de față mor de foame sau se îneacă, sunt disperate și pe moarte; și atunci, cum să îndrăznim să ne înmulțim? Nu mor de foame și nu se îneacă aici, în țara asta, dar mor de foame și se îneacă în aproape tot restul lumii; și atunci, cum să mai îndrăznim să aducem și alte ființe umane pe lume? Există o mulțime de răspunsuri diferite la întrebarea asta. Nimeni nu poate să prezică viitorul – acesta ar fi unul dintre răspunsuri. Dumnezeu ne cere să o facem – un răspuns care îi mulțumește pe câțiva. Însă, poate că cel mai bun răspuns, sau poate că vorbesc despre cel care are cel mai mult sens pentru mine, este pur și simplu: de aia. De aia, cel mai bun sau prost răspuns la majoritatea întrebărilor puse de oameni. De ce ne aflăm aici? De aia.

Revenim la proză. Majoritatea Apărătorilor stau la Zid, fiindcă acolo este nevoie de oameni, dar Zidul nu este singura formă de apărare a graniței și a zonei de coastă. Flotila Aeriană survolează apele mării în căutarea Celorlalți, îi localizează și uneori „îi elimină” pe loc. Amuzant este că doar Apărătorii de la Zid vorbesc despre „uciderea” Celorlalți: noi suntem cei care o facem față în față și tot noi suntem singurii care nu apelează la eufemisme pentru asta. Flotila Aeriană este formată dintr-o mână de oameni îmbarcați în avioane plus un număr mult mai mare de oameni care operează drone. Uneori, Flotila le marchează poziția pentru Gărzi – numele întreg este Gărzile de Coastă, dar toată lumea le spune Gărzi – care utilizează două tipuri mari de bărci, cu rază medie și cu rază scurtă. Ele patrulează zona de coastă și suprafața mării, misiunea lor fiind să scufunde bărcile Celorlalți. Apărătorii sunt acolo pentru restul Celorlalți: pentru cei care reușesc să treacă mai